

ผลของการสอนโดยใช้ตัวแบบในการพัฒนาทักษะชีวิตต่อพฤติกรรมกำบังการติดเชื้อเอชไอวี
ของนักเรียนจำพยาบาลทหารเรือ

เรือเอกหญิง สุชีรา เกิดจันทร์ตรง

ศูนย์วิทยพัทยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการพยาบาลศึกษา

คณะพยาบาลศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2545

ISBN 974-17-3367-4

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

THE EFFECT OF USING LIFE SKILLS DEVELOPMENT MODEL ON HIV
INFECTION PREVENTION BEHAVIORS OF NAVAL NURSE COOPERATION
STUDENTS

Lieutenant Grade Sucheera Gardjuntong

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Nursing Science in Nursing Education

Faculty of Nursing

Chulalongkom University

Academic Year 2002

ISBN 974-17-3367-4

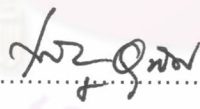
หัวข้อวิทยานิพนธ์ ผลของการสอนโดยใช้ตัวแบบในการพัฒนาทักษะชีวิตต่อพฤติกรรม
การป้องกันการติดเชื้อเอชไอวีของนักเรียนจำพยาบาลทหารเรือ
โดย เรือเอกหญิง สุชีรา เกิดจันทร์ตรง
สาขาวิชา การพยาบาลศึกษา
อาจารย์ที่ปรึกษา อาจารย์ ดร.เพ็ญพักตร์ อุทิศ

คณะพยาบาลศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็น
ส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาพยาบาลศาสตรบัณฑิต

.....คณบดีคณะพยาบาลศาสตร์
(รองศาสตราจารย์ ดร.จินตนา ยูนิพันธุ์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.จินตนา ยูนิพันธุ์)

.....อาจารย์ที่ปรึกษา
(อาจารย์ ดร.เพ็ญพักตร์ อุทิศ)

.....กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ไพฑูรย์ โพธิ์สาร)

สุชีรา เกิดจันทร์ตรง, เรือเอกหญิง : ผลของการสอนโดยใช้ตัวแบบในการพัฒนาทักษะชีวิตต่อพฤติกรรมกรรมการป้องกันการติดเชื้อเอชไอวีของนักเรียนจำพยาบาลทหารเรือ. (THE EFFECT OF USING LIFE SKILLS DEVELOPMENT MODEL ON HIV INFECTION PREVENTION BEHAVIORS OF NAVAL NURSE COOPERATION STUDENTS)

อาจารย์ที่ปรึกษา : อาจารย์ ดร. เพ็ญพักตร์ อุทิศ, 130 หน้า ISBN 974-17-3367-4

การวิจัยครั้งนี้ใช้แบบแผนการวิจัยกึ่งทดลองแบบสองกลุ่มวัดผลก่อนและหลังการทดลองซ้ำวัดดูประสงค์เพื่อ

- 1) เปรียบเทียบพฤติกรรมกรรมการป้องกันการติดเชื้อเอชไอวีของนักเรียนจำพยาบาลทหารเรือระหว่างก่อนและหลังการได้รับการสอนโดยใช้ตัวแบบในการพัฒนาทักษะชีวิตและ
- 2) เพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมกรรมการป้องกันการติดเชื้อเอชไอวีของนักเรียนจำพยาบาลทหารเรือระหว่างกลุ่มทดลองที่ได้รับการสอนโดยใช้ตัวแบบในการพัฒนาทักษะชีวิตกับกลุ่มเปรียบเทียบที่ได้รับการสอนโดยการศึกษาด้วยตนเอง กลุ่มตัวอย่างคือนักเรียนจำพยาบาลทหารเรือ ชั้นปีที่ 2 โรงเรียนพยาบาล สังกัดกรมแพทย์ทหารเรือ จำนวน 48 คน และสุ่มอย่างง่ายโดยการจับสลากเลือกนักเรียนแต่ละคู่แล้วสุ่มเป็นกลุ่มทดลอง 24 คน และกลุ่มเปรียบเทียบ 24 คน กลุ่มทดลองเป็นกลุ่มนักเรียนจำพยาบาลทหารเรือที่ได้รับการสอนโดยใช้ตัวแบบในการพัฒนาทักษะชีวิต กลุ่มเปรียบเทียบคือกลุ่มที่ได้รับการสอนโดยการศึกษาด้วยตนเอง โดยได้รับการแจกแผ่นพับและเอกสารประกอบเรื่องพฤติกรรมกรรมการป้องกันการติดเชื้อเอชไอวี เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ แบบวัดพฤติกรรมกรรมการป้องกันการติดเชื้อเอชไอวีและแผนการสอน 4 ชุด คือ แผนการสอนการเสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการมีพฤติกรรมกรรมการป้องกันการติดเชื้อเอชไอวีที่เหมาะสม การพัฒนาทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ การพัฒนาทักษะการตัดสินใจและการพัฒนาทักษะการปฏิเสธ ค่าความเที่ยงของแบบวัดพฤติกรรมกรรมการป้องกันการติดเชื้อเอชไอวี เท่ากับ .79 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติทดสอบที (t-test)

ผลการวิจัยพบว่า

1. พฤติกรรมกรรมการป้องกันการติดเชื้อเอชไอวีของนักเรียนจำพยาบาลทหารเรือกลุ่มทดลองที่ได้รับการสอนโดยใช้ตัวแบบในการพัฒนาทักษะชีวิตหลังการทดลอง ($\bar{X} = 37.66$) สูงกว่าก่อนการทดลอง ($\bar{X} = 32.08$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
2. พฤติกรรมกรรมการป้องกันการติดเชื้อเอชไอวีของนักเรียนจำพยาบาลทหารเรือหลังการทดลองในกลุ่มทดลองที่ได้รับการสอนโดยใช้ตัวแบบในการพัฒนาทักษะชีวิต ($\bar{X} = 37.66$) สูงกว่าคะแนนหลังการทดลองของกลุ่มเปรียบเทียบที่ได้รับการสอนโดยการศึกษาด้วยตนเอง ($\bar{X} = 34.12$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สาขาวิชา...การพยาบาลศึกษา.....

ปีการศึกษา.....2545.....

ลายมือชื่อนิสิต..... สุชีรา เกิดจันทร์ตรง

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา..... เพ็ญพักตร์ อุทิศ

4377637036 : MAJOR NURSING EDUCATION

KEYWORD : LIFE SKILLS DEVELOPMENT MODEL / HIV INFECTION PREVENTION BEHAVIORS / NAVAL NURSE COOPERATION STUDENTS

SUCHEERA GARDJUNTONG : THE EFFECT OF USING LIFE SKILLS DEVELOPMENT MODEL ON HIV INFECTION PREVENTION BEHAVIORS OF NAVAL NURSE COOPERATION STUDENTS. THESIS ADVISOR : PENPAKTR UTHIS, Ph.D.,130 pp. ISBN 974-17-3367-4

The purposes of this research were : 1) to compare HIV infection prevention behaviors of Naval nurse cooperation students before and after receiving life skills development model, 2) to compare HIV infection prevention behaviors between Naval nurse cooperation students in the experimental group who were taught by using life skills development model and those in the comparison group who were given HIV / AIDS documental informations. The sample were 48 Naval nurse cooperation students, selected by matched pairs GPA into one experimental group and one comparison group, 24 in each group. The research instruments were the questionnaires of HIV infection prevention behaviors and four lesson plans. All instruments were tested for content validity. The reliability of HIV infection prevention behaviors questionnaire was 0.79. The data were analyzed using t-test statistics.

The major results of the study revealed that :

1. The Posttest scores of HIV infection prevention behaviors of Naval nurse cooperation students in the experimental group ($\bar{X} = 37.66$) were significantly higher than the pretest scores ($\bar{X} = 32.08$) at the .05 level.
2. The Posttest scores of HIV infection prevention behaviors of Naval nurse cooperation students were significantly higher in the experimental group ($\bar{X} = 37.66$) than the comparison group ($\bar{X} = 34.12$) at the .05 level.

Field of study.....Nursing Education.....
Academic year.....2002.....

Student's signature.....
Advisors's signature.....
Penpaktr Uthis

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ความกรุณาและความช่วยเหลืออย่างดียิ่งจากอาจารย์ ดร. เพ็ญพักตร์ อุทิศ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ผู้ที่สร้างสรรคิให้ผู้วิจัยเกิดกำลังความคิดและกำลังใจ ในการทำวิจัย พร้อมทั้งให้เวลา ให้คำแนะนำปรึกษา ชี้แนะแนวทางที่เป็นประโยชน์และแนวทางแก้ไข ปัญหาอุปสรรคที่พบตลอดช่วงการศึกษา ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้ พร้อมทั้งขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.จินตนา ยูนิพันธุ์ ประธานสอบวิทยานิพนธ์ที่จุฬาราชวิทยาลัย ความคิดสร้างสรรค์การจัดการเรียนการสอนทางพยาบาลศาสตร์แก่ผู้วิจัย พร้อมทั้งให้ข้อคิดเห็นข้อเสนอแนะในแง่มุมต่างๆ ที่เป็นประโยชน์ในการพัฒนางานวิจัย

ขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ไพฑูรย์ โพธิ์สาร กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ซึ่งได้กรุณาให้คำแนะนำและเสนอข้อคิดเห็นที่เป็นประโยชน์แก่ผู้วิจัย ขอขอบพระคุณบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่สนับสนุนทุนบางส่วนสำหรับการวิจัยครั้งนี้

ขอขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิ จากวิทยาลัยพยาบาลกองทัพเรือ และผู้อำนวยการโรงเรียนพยาบาล กองการศึกษา กรมแพทย์ทหารเรือ ที่กรุณาให้สถานที่สำหรับการทดลอง ตลอดจนกรุณาตอบแบบสอบถามในการวิจัยครั้งนี้ ที่มีส่วนช่วยให้การวิจัยครั้งนี้สำเร็จลงด้วยดี

กราบขอบพระคุณ คุณพ่อ คุณแม่ ผู้เป็นทุกสิ่งทุกอย่างในชีวิตของผู้วิจัย ขอขอบคุณเรือโทหญิง หฤทัย อัจจุรงค์ สำหรับความเอื้ออาทรแก่ผู้วิจัย ขอขอบคุณกัลยาณมิตรทุกท่านสำหรับความห่วงใยและกำลังใจที่มีให้แก่ผู้วิจัยเสมอมา

สุชีรา เกิดจันทร์ตรง

ศูนย์วิทยพัชการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ฅ
บทที่ 1 บทนำ	
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญ.....	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	7
1.3 แนวเหตุผลและสมมุติฐาน.....	7
1.4 ขอบเขตของการวิจัย.....	8
1.5 คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย.....	9
1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	11
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	
2.1 ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับการติดเชื้อเอชไอวีและเอดส์	
2.1.1 ประวัติความเป็นมาของการติดเชื้อเอชไอวี.....	13
2.1.2 การแพร่ติดเชื้อเอชไอวี.....	13
2.1.3 อาการของการติดเชื้อเอชไอวี.....	14
2.1.4 การวินิจฉัยการติดเชื้อเอชไอวี.....	19
2.1.5 การรักษาการติดเชื้อเอชไอวี.....	20
2.1.6 การป้องกันการติดเชื้อเอชไอวี.....	21
2.1.7 ความรู้เกี่ยวกับถุงยางอนามัย.....	22
2.2 พฤติกรรมการป้องกันการติดเชื้อเอชไอวี	
2.2.1 การดำเนินชีวิตที่ปลอดภัยเกี่ยวกับเรื่องเพศ.....	25
2.2.2 การป้องกันการติดเชื้อเอชไอวีในการปฏิบัติการพยาบาล.....	30
2.3 นักเรียนพยาบาล	
2.3.1 ประวัติโรงเรียนพยาบาล.....	35
2.3.2 ปรัชญาของหลักสูตร.....	37
2.3.3 ระเบียบปฏิบัติประจำวัน.....	38

สารบัญ (ต่อ)

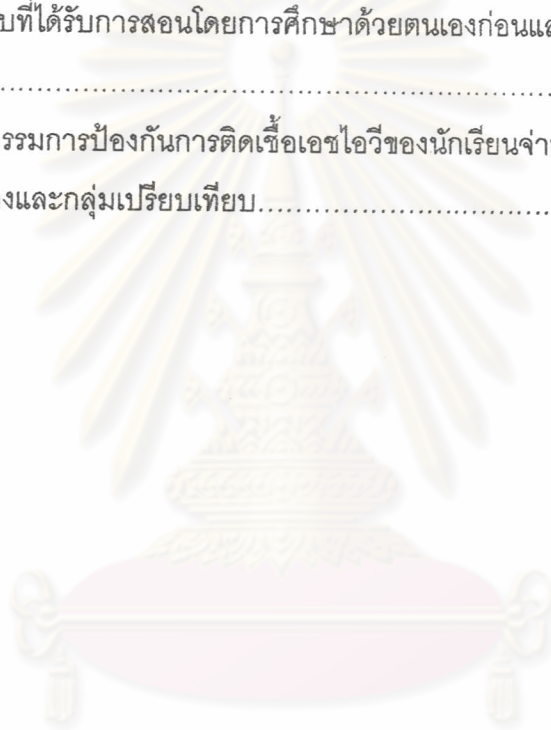
	หน้า
2.3.4 การพัฒนาการนักเรียนจำพยาบาลกับพฤติกรรม การป้องกันการติดเชื้อเอชไอวี.....	41
2.4 แนวคิดทฤษฎี และกระบวนการที่นำมาใช้ในการวิจัย	
2.4.1 แนวคิดเกี่ยวกับทักษะชีวิตศึกษา.....	43
2.4.2 แนวคิดเกี่ยวกับการสอนทักษะชีวิต.....	45
2.4.3 ทฤษฎีการเรียนรู้ทางปัญญาสังคม.....	53
2.4.4 ทักษะชีวิตกับพฤติกรรมป้องกันการติดเชื้อเอชไอวี.....	62
2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับทักษะชีวิต.....	65
2.6 กรอบแนวคิดของการวิจัย.....	69
บทที่ 3 วิธีการดำเนินการวิจัย	
3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	70
3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	73
3.3 กระบวนการทดลอง.....	77
3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล.....	82
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	84
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ.....	88
รายการอ้างอิง.....	95
ภาคผนวก	
ภาคผนวก ก รายงานผู้ทรงคุณวุฒิ.....	102
ภาคผนวก ข เครื่องมือที่ใช้รวบรวมข้อมูล.....	104
ภาคผนวก ค เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	111
ประวัติผู้เขียน.....	125

สารบัญตาราง

หน้า

ตารางที่

1. ข้อมูลส่วนบุคคล.....	72
2. เปรียบเทียบพฤติกรรมการป้องกันการติดเชื้อเอชไอวีของนักเรียนจำพยาบาลทหารเรือ ในกลุ่มทดลองที่ได้รับการสอนโดยใช้ตัวแบบในการพัฒนาทักษะชีวิตก่อนการทดลองกับ หลังการทดลอง.....	85
3. เปรียบเทียบพฤติกรรมการป้องกันการติดเชื้อเอชไอวีของนักเรียนจำพยาบาลทหารเรือ ในกลุ่มเปรียบเทียบที่ได้รับการสอนโดยการศึกษาด้วยตนเองก่อนและหลังการ ทดลอง.....	86
4. เปรียบเทียบพฤติกรรมการป้องกันการติดเชื้อเอชไอวีของนักเรียนจำพยาบาล ทหารเรือกลุ่มทดลองและกลุ่มเปรียบเทียบ.....	87

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย